

Pécsi Ítéltábla

Pf.III.20.009/2026/5. szám

A felperes:

felperes1 cím1

A felperes képviselője:

Dr. Molnár Péter Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Molnár Péter ügyvéd, cím2)

Az alperes:

alperes1 cím3

Az alperes képviselője:

Kolonics Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kolonics Bálint ügyvéd, 8800 Nagykanizsa, Erzsébet tér 21. I. emelet)

Az alperes érdekében beavatkozott:

Dr. Cseresnyés Zsolt ügyvéd (cím4) által képviselt beavatkozó1 (cím5)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

felperes 65. sorszám alatt

alperes 66. és 67. sorszám alatt

A per tárgya:

személyiségi jogi igények érvényesítése

Az elsőfokú bíróság:

Zalaegerszegi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat:

15.P.20.274/2023/64. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében – részben megváltoztatja, és az alperes által a felperesnek fizetendő 11.359.912 forint marasztalási összeget 11.796.061 (tizenegymillió-hétszázkilencvenhatezer-hatvanegy) forintra, és ebből az összegből 6.447.511 (hatmillió-négyszáznegyvenhétézer-ötszáztizennyegy) forint után 2021. január 18. napjától, 978.200 (kilencszázhetvennyolcezer-kettőszáz) forint után 2021. február 1. napjától, 2.534.500 (kétfmillió-ötszázharmincnégyezer-ötszáz) forint után 2022. március 11. napjától, 494.800 (négy százkilencvennégyezer-nyolcszáz) forint után 2022. július 1. napjától a kifizetésig járó, az elsőfokú ítéletben meghatározott mértékű késedelmi kamatára felemeli, azzal, hogy a 11.796.061 (tizenegymillió-hétszázkilencvenhatezer-hatvanegy) forint marasztalási összegből 234.400 (kétszázharmincnégyezer-négyszáz) forint jövedelempótló kártérítés.

Egyéb fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 2.059.600 (kettőmillió-ötvenkilencezer-hatszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes egyéb1 nevű gyermeke 2018. december 18. napján nyitott gerinccel (spina bifida) született. Az alperes orvosa a II. trimeszteri ultrahang szűrővizsgálat során nem ismerte fel a kisagy és a kisagy közeli struktúrák fennálló eltéréseit, valamint a gerincelváltozást, így nem tájékoztatta a felperest a további diagnosztikai vizsgálatok és a terhességmegszakítás lehetőségéről. A gyermeket születésétől 2019. február 6. napjáig a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ Gyermekgyógyászati Klinikáján kezelték, ennek során, majd a következő években is több műtéti beavatkozáson esett át.
- [2] A gyermeknél a nyitott gerinccel összefüggésben kisfejlődés, agyvíz elvezetési zavar, a törzsizomzat enyhe gyengesége, kétoldali alsóvégtagi bénulás, vizeletürítési képtelenség, akaratlagos székletürítési képtelenség áll fenn. Állni, járni nem képes, helyet változtatni csak mászva tud, az önálló járóképesség kialakulása nem várható. Önállóan megül, felülni azonban csak segítséggel képes, öltözködni önállóan nem tud. Vizeletürítése mesterséges vizeletvezető nyíláson (urosztoma) keresztül biztosított, amelyen át vizelete a hasfal alsó részére ürül. Kisméretű sztomazsák hiányában állandó pelenkázásra szorul, naponta tíz pelenkát használ. A szobatisztaság kialakulása nem reális, várhatóan élethosszig pelenkára lesz szüksége, legfeljebb a napi pelenka mennyisége csökkenhet. Két éves kora körül pár egyszerű szót kimondott, azóta azonban nem beszél, kizárólag pépesített ételt fogyaszt. Csak személygépkocsival szállítható, tömegközlekedésben nem tud részt venni, állapotában érdemi javulás nem várható, önálló életvitelre nem lesz képes. A húgyúti fertőzés veszélye miatt óvodába nem jár, tankötelezettségét egyéni munkarend alapján teljesíti. 2024 májusában diagnosztizálták autizmus megbetegedését.
- [3] Az urosztóma miatt bőrfertőtlenítő készítményt használ, a húgyút infekció megelőzése érdekében antibiotikumot szed, fürdővizébe fertőtlenítő tablettát kell tenni, a folyamatos antibiotikum alkalmazás miatt probiotikum adagolása szükséges. 2024 januárjáig a nyitott gerinc műtét nyomán kialakult hegek kezelésére heggyógyító gélt használt.
- [4] Születésétől kezdve folyamatos fejlesztésben részesül, napi rendszerességgel van szüksége egyéni gyógytornára, amelynek célja a már elért állapot fenntartása. 2019. május 15. napjától heti egy alkalommal, 2019. november 1. napjától heti két alkalommal Dévény-módszer szerinti egyéni gyógytornán vesz részt, amelyet a gyógytornász 2020 júliusától Kinesio Tape felhelyezésével egészít ki.
- [5] A felperes a gyermek születését megelőzően kisadózó egyéni vállalkozóként dolgozott, 2018-ban az éves átlag jövedelme 3.577.200 forint volt. A gyermek hároméves kora után – korábbi tervei ellenére – munkába állni nem tudott. Jelenlegi jövedelme havi 25.900 forint emelt összegű családi pótlék, 28.500 forint gyermekgondozási segély, 262.300 forint gyermekek otthondolgozási díja (GYOD) és 75.500 forint gyermektartásdíj.
- [6] A felperest rövid életszakaszon belül a súlyos fejlődési rendellenességgel született gyermekkel összefüggő sokkoló élmények hatására pszichésen több akut stressz zavar érte, a gyermek műtétei, orvosi vizsgálatai, kezelése, továbbá a mindennapi ápolás-gondozása teljes lekötöttséget, aránytalan fizikai és lelki terhet jelent számára. Társas kapcsolatai beszűkültek,

jövőképe kizárólag a gyermekére koncentrált, szorongással telített. Esetében poszttraumás stresszszavar, közepesúlyos depressziós epizód és generalizált szorongás áll fenn, a jelenleg is zajló mentális zavarok miatt hosszan tartó pszichoterápiára lenne szüksége. A gyermeke egészségkárosodásából eredő pszichés és fizikai terhek következtében házassága megromlott, 2020 novemberében házassága felbontásra került.

- [7] Az elsőfokú bíróság a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.039/2024/6. számú közbenső és részítéletével helybenhagyott 15.P.20.274/2023/28. számú közbenső és részítéletében megállapította, hogy az alperest teljes kártérítési és sérelemdíjért fennálló felelősség terheli a felperes egyéb1 nevű gyermeke 2018. december 18. napján egészségkárosodottan történt megszületése folytán a felperesnek okozott károkért és nem vagyoni sérelemért. Megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes önrendelkezéshez, családtervezéshez, valamint a teljes és egészséges családban éléshez fűződő személyiségi jogait.
- [8] A folytatódó eljárásban az elsőfokú bíróság a felperes kártérítés és sérelemdíj megfizetése iránti keresetét elbírálva kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 25.000.000 forint sérelemdíjat, 11.359.912 forint kártérítést, melyből 13.451 forint jövedelempótló kártérítés, valamint 8.225.000 forint lejárt költségpótló járadékot és 2025. december 1. napjától kezdődően folyamatosan havonta előre, a hónap 10. napjáig 233.800 forint költségpótló járadékot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, marasztalta az alperest 2.214.626 forint perköltségben, és az állam javára 641.900 forint állam által előlegezett költségben.
- [9] Határozatának indokolásában előre bocsátotta, hogy a felperes a gyermek autizmus diagnózisáról az elsőfokú közbenső és részítélet meghozatalát követően, 2024. május 24. napján már tudomást szerzett, a fellebbezési eljárásban azonban ezzel kapcsolatosan új tényállítást nem tett. A követelés összegére nézve folytatódó eljárásban így már nem lehetett vizsgálni, hogy a gyermek autizmusa az alperes diagnosztikai tévedésével okozati összefüggésben van-e, ezért az autizmus diagnózist figyelmen kívül kellett hagyni.
- [10] A sérelemdíj kapcsán értékelte, hogy az alperes felróható magatartása folytán a felperesnek több személyiségi joga sérült, a jogsértés súlyát növelő tényezőként vette figyelembe a gyermek nyitott gerinccel összefüggő súlyos egészségi állapotát, amely a felperes egész további életére kiható fizikai és pszichés sérülést von maga után. A felróhatóság körében nagy jelentőséget tulajdonított annak, hogy az alperes orvosa a II. trimeszteri ultrahang szűrővizsgálat irányadó protokollját súlyosan megsértette. A jogsértés felperesre és környezetére gyakorolt hatását illetően az igazságügyi pszichológus és pszichiáter szakértő egyesített szakvéleménye, a felperes személyes meghallgatása, illetve édesanyja tanúl tanúvallomása alapján feltárt körülményekből kiemelte a felperes által elszenvedett akut stresszszavart, ebben a körben azt, hogy a gyermek fejlődési rendellenességét a terhesség olyan időszakában közölték vele, amikor sem a terhességmegszakításra, sem az esetleges méhen belüli műtétre már nem volt lehetőség. Úgy ítélte meg, hogy a gyermek egészségkárosodásával van okozati összefüggésben az is, hogy házassága a gyermek kétéves korára megromlott, házasságukat a bíróság felbontotta. A felperes pszichés állapotával kapcsolatosan hangsúlyozta, hogy a jelenleg is zajló mentális zavarok miatt hosszan tartó pszichoterápiára lenne szüksége, ennek elmulasztását ugyanakkor nem értékelte a felperes terhére, mert az állami ellátórendszerben rendkívül szűk a lehetőség a terápiára, másrészt a felperes esetében éppen a magára fordítható idő és energia hiányzik ahhoz, hogy ilyen típusú segítséget tartósan igénybe tudjon venni. Kisebbsúlyal vette figyelembe a sérelemdíj büntető funkcióját, értékelte a más hasonló tárgyú ügyekben kialakult bírói gyakorlatot, és mindezek alapján úgy ítélte meg, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:534.§ (1) bekezdésének alkalmazásával az ítélethozatali ár- és értékviszonyok szerint a felperes a keresetében kért 25.000.000 forint sérelemdíjra jogosult, ez az összeg alkalmas az

őt ért nem vagyoni sérelmek hozzávetőleges kompenzálására. Felperesi kérelem hiányában az elsőfokú ítélet meghozatalától kezdődően az alperes késedelmi kamatban való marasztalását mellőzte.

- [11] A vagyoni károk tekintetében figyelemmel volt arra, hogy az igazságügyi orvosszakértő szakvéleménye alátámasztotta a felperes által igényelt gyógyászati segédeszközök beszerzésének indokoltságát, megállapította, hogy azok a gyermek mozgásfejlesztéséhez és az elért mozgásszervi funkciók fenntartásához szükségesek, egészséges gyermek esetében pedig ilyen eszközök beszerzése nem szükséges. Miután az alperes a felperes kárenyhítési kötelezettségének elmulasztása miatt a Ptk. 6:525.§ (1) bekezdése szerinti anyagi jogi kifogással nem élt, érdemben nem vizsgálta azt a védekezését, mely szerint az eszközök egy része társadalombiztosítási finanszírozással is beszerezhető lett volna. Mindezekre figyelemmel a gyógyászati segédeszközök teljes költségét 1.314.050 forintban fogadta el.
- [12] A gyermeknevelés, ápolás-gondozás többletköltsége kapcsán az igazságügyi orvosszakértői véleménynek azt a megállapítását vette alapul, amely szerint a tornáztatásból, fürdetésből, pelenkázásból eredő többletidőráfordítás kizárólag a gyermek nyitott gerincből eredő egészségkárosodásával van összefüggésben, az öltöztetésből eredő többletidőráfordítás egyenlő részben a nyitott gerinccel és az autizmussal függ össze, az etetéssel összefüggő többletidőráfordítás elsősorban az autizmussal, az altatási nehezítettség kizárólag az autizmussal mutat összefüggést, míg a rágás elmaradása és a nyitott gerinc között közvetett részoki összefüggés állhat fenn. Ebből következően az etetést illetően úgy mérlegelt, hogy az 30%-ban függ össze a nyitott gerinc miatti egészségkárosodással, ezért a felperes által megjelölt időtartam 30%-át vette alapul. Így a gyermek hároméves koráig a többletidőráfordítást 2,8 óra/napban, míg a gyermek hároméves korától kezdődően 4 óra/napban határozta meg. A felek között nem volt vitatott, hogy a többletidőráfordítás költsége a mindenkor garantált bérminimum egy órára eső nettó óradíjával számolható el, ezért 2019. február 7. napjától 2022. december 31. napjáig a gyermeknevelési, ápolási-gondozási többletköltséget 5.514.718 forintban számolta el.
- [13] 2023. január 1. napjától kezdődően a felperes járadékigényt érvényesített, amelyet az elsőfokú bíróság részben talált megalapozottnak, és a havi járadék összegét a 2022. évre megállapított 4 óra többletráfordítás alapulvételével számította ki. 2023. január 1. napjától 2025. november 30. napjáig a lejárt járadék összege így 6.958.000 forintban adódott, míg 2025. december 1. napjától a havi járadék összege 198.800 forintban került meghatározásra.
- [14] A felperes által ezen kártételen belül elszámolt gyógytorna költséget érintően az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy az egyéni gyógytorna indokoltságát az igazságügyi orvosszakértő egyértelműen alátámasztotta, és indokoltnak találta a Kinesio-Tape alkalmazását is. Olyan hasznos kiegészítő, amelynek a nyitott gerinccel összefüggésben való alkalmazása orvosszakértőileg alátámasztható, az egyéb fejlesztőeszközökhöz képest viszonylag alacsony költséggel jár. Az igazolás és a felperes nyilatkozata szerint a gyógytorna költsége 2024. október 1. napjától alkalmanként 9.000 forint volt, miután azonban a felperes keresetét ennek megfelelően nem emelte fel, 2024. évre 8.500 forint/gyógytorna költséggel számolt, és az alperest a 2019. május 5. napjától 2024. december 31. napjáig terjedő időre 2.534.500 forint költségben marasztalta.
- [15] A gyógyszer és gyógyhatású készítmények többletköltsége körében az elsőfokú bíróság az Enterol Neo szuszpenziót, az Octenisept bőrfertőtlenítőt, Neomagnol tablettát, Contractubex gélt és a BioGaia baby cseppet vette figyelembe azzal, hogy a használat indokoltságát a felperes az egészségügyi dokumentációval és a kirendelt igazságügyi orvosszakértő szakvéleményével bizonyította. A költségek összegét a Pp. 279.§ (3) bekezdése alapján, a csatolt számlákat is figyelembe véve havi 17.500 forintban állapította meg (BioGaia baby csepp 4.000 forint, Enterol Neo szuszpenzió 3.000 forint, Octenisept bőrfertőtlenítő 3.000

forint, a Neomagnol tabletta 4.000 forint, Contractubex gél 3.500 forint). A reggeli tejpép miatt érvényesített igényből az elsőfokú bíróság szerint 3.600 forint költség hozható összefüggésbe az alperesi mulasztással, ez az összeg viszont egy egészséges gyermek reggelijéhez képest többletköltségnek nem minősül, ezért 2019. február 7. napjától 2022. december 31. napjáig 17.500 forint alapulvételével 818.125 forint, míg 2024. január 1. napjától 2025. november 30. napjáig – mivel a Contractubex gél a felperes már nem használja – havi 14.000 forinttal számolva 322.000 forint kártérítést, 2025. december 1. napjától pedig havi 14.000 forint járadékot állapított meg.

- [16] A pelenkaköltség kapcsán rögzítette, hogy az igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint a gyermek urostómája az alperes orvosa által időben fel nem ismert fejlődési rendellenességgel van összefüggésben, amelyre várhatóan élethosszig szüksége lesz, legfeljebb a napi pelenka mennyisége csökkenhet. Ez utóbbi azonban egy olyan bizonytalan jövőbeni esemény, ami a járadék véghatáridő nélküli megállapítását nem befolyásolhatja. A csatolt számlák alapján a Pp. 279.§ (3) bekezdése szerinti mérlegeléssel a havi pelenkaköltséget 21.000 forint fogadta el, így 2021. december 18. napjától 2022. december 31. napjáig a felperes 260.400 forint kártérítésre jogosult. 2023. január 1. napjától 2025. november 30. napjáig a lejárt járadék összege 735.000 forint, míg a havi járadék 2025. december 1. napjától 21.000 forint.
- [17] Az üzemanyagköltség megtérítésére irányuló igénynél abból indult ki, hogy a gyermek – az alperes által sem vitatottan – állapotánál fogva tömegközlekedéssel nem szállítható. Az alperes azonban a Ptk. 6:525.§ (1) bekezdése szerinti anyagi jogi kifogással élt, a felperes kárenyhítési kötelezettségének elmulasztására hivatkozott, mert a társadalombiztosítás keretében az útiköltség egy részének utólagos megtérítésére igényt tarthatott volna. Miután a felperes ennek a juttatásnak az igénybevételét elmulasztotta, kárenyhítési kötelezettségét neki felróhatóan megszegte, ezért az üzemanyagköltségnek csak a kilométerenként 21 forintot meghaladó részét vette figyelembe kárként, és ez alapján az alperest 114.668 forint kártérítés megfizetésére kötelezte.
- [18] A pécsi és debreceni kórházi kezelések idejére elfogadta a felperes szálláshely szolgáltatás címén érvényesített követelését, költségét a debreceni műtét idejére a csatolt számla alapján 70.000 forintban állapította meg, A pécsi tartózkodásokkal kapcsolatban egyrészt rögzítette, hogy a számlák részben hiányosak voltak, részben nem álltak összhangban a felperes által megjelölt időpontokkal, másrészt viszont nem találta elvárhatónak, hogy a felperes évekre visszamenően valamennyi számlát megőrizzen. Bizonyítottnak fogadta el, hogy a felperes a pécsi tartózkodások idején a egyéb2 Vendégházban szállt meg, viszont a számlákból az éjszakánként is változó összeg miatt nem lehetett kétséget kizáróan megállapítani, hogy a szállás egy éjszakára mennyibe került, az eltéréseknek pedig a felperes nem tudta magyarázatát adni, ezért az elsőfokú bíróság a legalacsonyabb 15.000 forint/éjszaka költséget vette alapul, és 48 éjszakára összesen 720.000 forint szállásköltségben marasztalta az alperest.
- [19] A jövedelemvesztés miatt érvényesített kártérítés megállapítása során előre bocsátotta, hogy ténylegesen nem a felperes munkaképessége csökkent, hanem maga döntött úgy, hogy munkaerejét a gyermeke gondozására fordítja, azonban a bírói gyakorlat szerint a jövedelempótló járadék összegét ebben az esetben is a Ptk. 6:528.§-ának megfelelően kell meghatározni. Abból indult ki, hogy a felperes a gyermek születése előtt a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény (régi KATA törvény) hatálya alá tartozó egyéni vállalkozó volt, ebből 2018. évben összesen 5.962.000 forint bevétele származott, éves jövedelme a régi KATA törvény 10.§ (3) bekezdése alapján ennek 60%-a, 3.577.200 forint. Mivel a felperes az általa fizetett tételes adó miatt a régi KATA törvény 9. § (1) bekezdés b) pontja alapján mentesült a járulékok megfizetése alól, az elsőfokú bíróság ezt összeget vette a számítás alapjául, amely megfelel havi 298.100

forintnak. Külön bizonyítás nélkül is elfogadta a felperes azon állítását, hogy a gyermek hároméves kora után újra munkába állt volna, azt pedig az igazságügyi orvosszakértő szakvéleménye alapján kétséget kizáróan bizonyítottanak találta, hogy a gyermek folyamatos felügyeletre szorul, amely miatt a felperes még részmunkaidőben sem tud munkát vállalni. Ebből következően a gyermek egészségkárosodásával okozati összefüggésben 2021. december 18. napjától kezdődően jogosult jövedelemveszteség miatt kártérítést érvényesíteni. A felperes 2021. december 18. napjától GYES-ben, emelt összegű családi pótlékban, GYOD-ban, illetőleg házastársától gyermektartásdíjban részesül. A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (Szja törvény) 1.§ (3) és (9) bekezdései alapján a kártérítés adóköteles jövedelemnek minősül, ezért az 1/2006. (V. 22.) PK vélemény alapján a felperes által elért valamennyi jövedelmet bruttó összegben vette figyelembe, a GYOD havi bruttó összegét a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 39/A.§ (3) bekezdése alapján csökkentette a GYES bruttó összegével, és a felperes elérhető jövedelmét, illetve tényleges jövedelmét összevetve azt állapította meg, hogy kizárólag 2021-ben érte jövedelemveszteség havi 32.076 forint összegben, ami a 2021. december 19. napjától 2021. december 31. napjáig terjedő 13 napra nézve 13.451 forint.

- [20] Az elsőfokú perköltséget a Pp. 83.§ (3) bekezdését alapul véve a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés b) pontja alapján állapította meg.
- [21] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben mind a felperes, mind az alperes fellebbezéssel élt.
- [22] Az alperes elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a sérelemdíj és az egyes vagyoni kárigények tekintetében marasztalásának leszállítását kérte. Fellebbezési érvelése szerint a felperes sérelemdíj és kártérítés iránt előterjesztett kereseti kérelme megalapozatlan, az egyes kárigények nem állnak okozati összefüggésben az alperesi magatartással. Továbbra sem találta bizonyítottnak, hogy a felperes a fejlődési rendellenesség ismeretében élt volna a terhességmegszakítás lehetőségével. A sérelemdíj álláspontja szerint eltúlzott mértékű, a felperes által állított jogsértés súlyával, a rá és az életvitelére gyakorolt hatásával nem áll arányban. Nem igazolt, hogy a felperes házassága a gyermek születése nélkül harmonikusan fennmaradt volna, az a gyermek egészségkárosodása miatt romlott meg, és ez neki (az alperesnek) felróható lenne. Hangsúlyozta, hogy a pszichés segítségkérés elmulasztása nem értékelhető a terhére, mert a felperesi kárenyhítési kötelezettségét elmulasztotta. A pszichés támogatás lehetőségei a hazai ellátórendszer adottságai, amelyre nincs ráhatása, és ezt az elsőfokú bíróságnak is kiindulási alapként kellett volna elfogadnia. A felperes az általa állított életvitelt és életminőséget nem bizonyította, a sérelemdíjnak elsődlegesen a kompenzáció a funkciója, szankciós hatást önmagában nem válthat ki. Az elsőfokú bíróság az ár- és értékviszonyok változásával indokolta a 25.000.000 forintban megállapított sérelemdíjat, valamint azzal, hogy a felperesnek kamatkövetelése nem volt, ez utóbbit azonban a terhére értékelni nem lehet. A sérelemdíj összegét legfeljebb 15.000.000 forintban tartotta elfogadhatónak, amelyre azonban elismerő nyilatkozatot nem kívánt tenni.
- [23] Valamennyi vagyoni kárigény kapcsán elsődlegesen a jogalap és okozati összefüggés hiányára hivatkozott, annak hangsúlyozásával, hogy a felperes a teljes gyermeknevelési költséget nem követelheti. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen, számla nélkül találta bizonyítottnak egyes gyógyászati segédeszközök beszerzését (tornaszőnyeg, babykomp, álló hinta és tricikli). Azt is figyelmen kívül hagyta, hogy ezeket az eszközöket egészséges gyermek is használja, ezek szükségessége nem az alperesi mulasztás és felelősség miatt merült fel. A gyógyászati segédeszközök beszerzéséhez a NEAK a társadalombiztosítási alaphól támogatást biztosít, az igénybe nem vett támogatás összegének megtérítésére nem kötelezhető.

- [24] A gyógytorna szükségességét a felperes gyógytornász által kiállított számlával igazolta, amelyet az elsőfokú bíróság tévesen fogadott el. A gyógytorna igénybevételére szakorvosi javaslat alapján a NEAK a társadalombiztosítási alapból támogatást biztosít, így a felperes által igénybe nem vett támogatás összegének megtérítésére ezen vagyoni kárigény kapcsán sem kötelezhető. A gyermeknevelés és ápolás-gondozási költségeinek megállapításánál a gyermek autizmusával összefüggő többlettöbbletköltség viselésére nem köteles, erre figyelemmel a mérlegeléssel 30%-ban megállapított időráfordítás eltűzött mértékű.
- [25] A gyógyszerek, gyógyhatású készítmények minden tételét a felperes számlával nem igazolta, ennek ellenére azt az elsőfokú bíróság mérlegeléssel elfogadta. A tejpép egy egészséges gyermek reggelijéhez képest nem minősülhet többletköltségnek, az orvosi indoklás, a szükségyszerűség a többi gyógyhatású készítmény esetén sem bizonyított. A pelenkázási többletköltség – amennyiben az a gyermek fejlődési rendellenességével állna okozati összefüggésben – havi 21.000 forintban eltűzött. Ha a gyermek pelenkaszükséglete élethosszig fennáll, a pelenka napi mennyisége akkor is csökken, amelyet az elsőfokú bíróság nem vett figyelembe. A közlekedési üzemanyag többletköltség kapcsán megalapozottnak találta, hogy az elsőfokú bíróság az előterjesztett igényből kilométerenként 21 forintot levont. Szállásköltség igényét azonban a felperes nem tudta bizonyítani, a számlák nem állnak összhangban a megadott időpontokkal, ennek ellenére az elsőfokú bíróság tényként fogadta el, hogy a felperes a pécsi tartózkodása idején a egyéb2 Vendégházban tartózkodott, és mérlegeléssel megállapította a szállásköltséget.
- [26] A jövedelemveszteség körében a felperes nem bizonyította, hogy a gyermek hároméves korában újra munkába állt volna, mint ahogy bizonytalan az a körülmény is, hogy a KATA törvény hatálya alá tartozó felperesi vállalkozó 2018. évi bevételeinek 60%-a jövedelemként figyelembevehető. Ez havonta mindig változó, a tényleges havi gazdasági eseménytől és vállalkozói döntéstől függ.
- [27] A felperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és az alperes által fizetendő kártérítés összegének 12.259.240 forintra való felemelését kérte, melyből a jövedelem pótló kártérítés összege 720.779 forint, a szállásköltség 982.000 forint. Az alperest 982.000 forint után 2021. február 1. napjától, míg 720.779 forint után 2022. július 1. napjától kérte késedelmi kamatban marasztalni. Megsértett jogszabályhelyként a Ptk. 6:522.§ (1) bekezdésére, a 6:528.§ (1) és (3) bekezdésére és a Pp. 279.§ (1) és (3) bekezdésére hivatkozott.
- [28] A szállásköltség miatt érvényesített kártérítési igényt az elsőfokú bíróság által bizonyítottan vett éjszakák számát, a szállás díjának mérlegelését azonban nem tartotta helyesnek. Nem vitásan több esetben eltérő volt a szállás költsége, azonban minden esetben a számlán feltüntetett összeget kellett megfizetnie, az pedig a terhére nem értékelhető, hogy az eltérés okára magyarázatot adni nem tudott. A csatolt számlák közül a két szélsőséges összeget, a legolcsóbb, illetve a legmagasabb árat figyelmen kívül hagyva az rögzíthető, hogy 16.500 forint és 21.500 forint között mozgott a költség éjszakánként, amelynek átlagára 19.000 forint. Álláspontja szerint indokolt lett volna a mérlegelés során ezzel a középértékkel számolni, így a szállásköltség 48 x 19.000 forint, összesen 912.000 forint, amelyhez hozzá kell adni a gyermeke debreceni műtétje kapcsán felmerült 70.000 forint összeget, így a szállásköltség összesen 982.000 forint.
- [29] Álláspontja szerint a jövedelemveszteség számításánál is téves számítási módszert alkalmazott az elsőfokú bíróság. A számítás során a károsodást megelőző havi átlagjövedelmet nettó összegben vette figyelembe, ugyanakkor a máshonnan megtérülő jövedelmet bruttó összegben. Emellett az emelt összegű családi pótlék és a gyermektartásdíj nem minősül olyan jövedelemnek, ami után személyi jövedelemadó kellene fizetni, így ezek felbruttósítása eleve nem jöhet szóba. Elfogadta, hogy 3.577.200 forint tekinthető nettó összegnek, amelynek havi átlaga nettó 298.100 forint. A gyermek hároméves kora után ezzel

szemben a jövedelmét az emelt összegű családi pótlék, a GYES, a volt házastársa által fizetett gyermektartásdíj és a gyermekek otthondíjazási díja képezi. A jövedelemveszteség egy havi összege 2021-ben 90.265 forint, 2022-ben 42.850 forint, 2023-ban 14.050 forint, így teljes jövedelemvesztesége 2021. december 19-től 2023. december 31-ig összesen 720.779 forint, amely után késedelmi kamatot 2022. július 1. napjától igényelt.

- [30] A felek fellebbezési ellenkérelmükben a másik fél fellebbezésével érintett részében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték. A beavatkozó a másodfokú eljárásban nyilatkozatot nem tett.
- [31] A felperes fellebbezése részben alapos, az alperes fellebbezése nem alapos.
- [32] A másodfokú bíróság a Pp. 369.§ (3) bekezdésének a), c) és d) pontja szerinti felülbírálati jogkörében – a Pp. 370.§ (1) bekezdése szerinti keretek között – az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást helyesnek találta, és az általa levont jogi következtetések nagyobb részével is egyetértett.
- [33] Az elsőfokú bíróság 1.P.20.274/2023/28. számú határozatában – a 2/2022. Jogegységi határozat [43] bekezdésére utalással – már rámutatott arra, miszerint nincs oka kétségbe vonni, hogy a felperes a magzat fejlődési rendellenességének ismeretében élt volna a terhességmegszakítás lehetőségével. Közbenső és részítéletében megállapította a felperes személyiségi jogai megsértését, az alperes teljes kártérítési és sérelemdíjért fennálló felelősségét, mely ítéleti rendelkezések jogerőre emelkedését követően az alperes a felperes terhesség megtartásával, illetve megszakításával kapcsolatos döntésének bizonyítatlanságára a Pp. 360.§ (1) bekezdéséből következően már nem hivatkozhatott.
- [34] Alaptalanul támadta az alperes a sérelemdíj elsőfokú bíróság által meghatározott mértékét is.
- [35] A sérelemdíj törvényből következő, elsődlegesen kompenzáló funkciójára figyelemmel a pénzben nyújtott kárpótlásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy a nem vagyoni hátrányt bizonyos mértékben enyhítse, a hátrányos következmények elviselését, a nehézségek leküzdését megkönnyítse.
- [36] Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy az alperes mulasztása miatt sérült a felperes családtervezéshez, családi élethez, ezen felül az önrendelkezéshez fűződő joga. Nem éltett döntési jogával abban a kérdésben, hogy a valószínűsíthető magzati károsodásra figyelemmel éljen a terhességmegszakítás lehetőségével, vagy megtartsa a magzatot, és felkészüljön a nyitott gerinccel és az esetlegesen hozzá kapcsolódó betegségekkel születendő gyermek érkezésére. A felperest ért alapvető nem vagyoni hátrány abban áll, hogy a gyermeke az alperes kártérítési felelősséget megalapozó mulasztására visszavezethetően súlyos egészségkárosodással megszületett. Ennek következtében a családi együttélés megszokott rendje a felperesi családban együtt élők számára hátrányosan megváltozott, családjuk a funkcióját a továbbiakban már csak részlegesen, illetve jelentős nehézségek, áldozatvállalások árán képes betölteni, ami miatt a családban élők életének ez a sokrétű, és erős biztonságot adó kerete sérült (Kúria Pfv.III.21.235/2017/4.).
- [37] Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni sérelmek feltárásakor a jogsértés felperesre és környezetére gyakorolt hatását illetően figyelembe vette az igazságügyi orvosszakértői vélemény megállapításait, az egészségkárosodással született gyermek állapotáról rendelkezésre álló orvosi iratok tartalmát, értékelte a gyermek nyitott gerinccel összefüggő súlyos egészségi állapotát, annak az őt gondozó felperes egész további életére kiható fizikai és pszichés megterhelését, a per adataival alátámasztott, de a fennálló helyzetből is okszerűen következő életmódbeli változásokat.
- [38] A másodfokú bíróság hangsúlyozza azt is, hogy a betegségéből eredően a gyermek jövőre vonatkozó önálló életvitelre való képessége az indokolt rehabilitáció, fejlesztés, terápiák igénybevétele mellett sem várható, alapbetegsége nem gyógyítható, szociális beilleszkedése

később is súlyos nehézségekbe ütközhet. A felperest terhelő többlet gondozási-felügyeleti szükséglete a jövőben is nagy valószínűséggel változatlan marad. Nyilvánvaló, de a pszichológus és pszichiáter szakértői véleménnyel igazolt is, hogy mindez a felperesnél komoly lelki teherként jelentkezik, a gyermeke betegségéből adódó fájdalommal, tehetetlenség érzéssel együtt. Ugyanakkor nagymértékű fizikai terhet is jelent nap mint nap az a fokozott odafigyelés, törődés, amely a gyermek biztonságos ellátásához szükséges.

- [39] Az igazságügyi pszichológus és pszichiáter szakértői vélemény szerint a felperesnek különösen az okozott komoly pszichés megterhelést, hogy a gyermek fejlődési rendellenességét a terhesség olyan időszakában közölték vele, amikor már sem terhességmegszakításra, sem egy esetleges méhen belüli műtetre nem volt lehetőség. A jelenleg is zajló mentális zavarok miatt hosszan tartó pszichoterápiára lenne szüksége, amihez nem jut hozzá. Ezt az utóbbi körülményt (az indokolt pszichés megsegítés igénybevételének hiányát) a másodfokú bíróság sem értékelte a felperest terhelő kárenyhítési kötelezettség elmulasztásának, miután a szakvéleménnyel az is igazolt, hogy a pszichoterápia biztosítására az állami egészségügy jelenleg nem képes, annak igénybevételére a felperesnek a jelenleg fennálló objektív helyzetben nincs reális lehetősége. Mindez független attól, hogy az egészségügyi ellátórendszer adottságaiért, korlátaiért az alperes nyilvánvalóan nem felelős.
- [40] Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a sérelmek körében azt is, hogy a gyermek egészségkárosodott születése folytán kialakult helyzetben, a gyermek egészsége miatti állandó küzdelemben házastársával való kapcsolata megromlott, amely végső soron a házasság felbontásához vezetett. Az alperes hivatkozásával szemben a felperesnek nem azt kellett igazolnia, hogy házassága a gyermek születése nélkül harmonikusan fennmaradt volna, hanem azt, hogy a házasság a gyermek egészségkárosodásával okozati összefüggésben bomlott fel. Ezt pedig az eset feltárt körülményei, a kialakult élethelyzet és a pszichiáter szakértő által értékelt exploráció egyértelműen alátámasztották.
- [41] A sérelemdíj mértékének meghatározásánál az elsőfokú bíróság mérlegelte a káresemény idején, illetve az ítélelhozatalkor fennállott ár- és értékviszonyokat, az időközben bekövetkezett változásokat, valamint a más, hasonló tárgyú ügyekben kialakult bírói gyakorlatot, és mindezek alapján a Ptk. 6:534.§ (1) bekezdését helyesen alkalmazva határozta meg a sérelemdíj összegét 25.000.000 forintban, amely a másodfokú bíróság megítélése szerint mindenképpen szükséges a felperest ért nem vagyoni sérelmek kompenzálásához. A felperesi kamatigény hiányának az alperesi fellebbezésben foglaltakkal szemben mindössze annyiban volt jelentősége, hogy az alperes az elsőfokú ítélet meghozatalának időpontjától kezdődően késedelmi kamatban nem volt marasztalható.
- [42] A felperes által támadott kérelemek kapcsán a másodfokú bíróság összefoglalóan rögzíti, hogy a 2/2022. Jogegységi határozat [22] bekezdése az orvos (egészségügyi szolgáltató) felróható magatartásával összefüggésben a genetikai ártalommal született gyermek esetében a szülők által érvényesíthető vagyoni kártérítés tekintetében kulcskérdésnek tekintette a kár fogalmának meghatározását, miután a károkozó csak a jogellenes, felróható magatartással összefüggésben okozott kár megtérítésére köteles. Ebből a kiindulópontból jutott arra a megállapításra, hogy a szülők bekövetkezett kára az egészséges gyermek vállalásához képest előállt hátrányokhoz igazodik, a kár fogalmának körében a viszonyítási alapként meghatározható előnyösebb állapot az egészséges gyermek születése és felnevelési költsége.
- [43] A felperes ennek megfelelően határozta meg az igényelt kártérítés összegét, az elsőfokú bíróság is ennek szem előtt tartásával járt el az egyes kérelemek elbírálásánál, így a teljes felnevelési költség igénylésével, egyes kártételek kapcsán annak megítélésével kapcsolatos fellebbezési támadás alaptalan.
- [44] Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a teljes kártérítés elvének érvényre juttatása során a költségek megítélésével kapcsolatos bírói gyakorlatban alapvetően objektív

kritériumok (észszerűség, célszerűség, indokoltság, arányosság) érvényesülnek (BH2022.296). A Kúria több határozatában is kiemelte (Pfv.III.20.032/2017/4. szám, Pfv.20.955/2019/8. szám, Pfv.20.099/2020/11. szám), hogy a károsultnak az általa viselendő kárkövetkezmények minél magasabb színvonalon és minél rövidebb időn belüli csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez fűződő érdeke, valamint a károkozónak az ezzel felmerülő költségek minimalizálásához fűződő érdeke között az észszerű egyensúly figyelembevételével lehet állást foglalni abban a kérdésben, hogy mi a költségeknek az a szintje, amely még a megtérítendő károk körébe sorolható.

[45] A gyógyászati segédeszközök költsége és az ápolás-gondozás, gyermeknevelés többletköltsége körében a társadalombiztosítási finanszírozás lehetőségére való hivatkozásnak, mint a kárenyhítési kötelezettség (Ptk. 6:525.§) megsértésére alapított anyagi jogi kifogásnak a másodfokú eljárásban nem volt helye [Pp. 373.§ (1) bekezdése].

[46] Mindezen szempontok értékelésével a másodfokú bíróság az egyes vagyoni kárelemek kapcsán – a fellebbezési kérelmek sorrendjében – az alábbi megállapításokat tette:

[47] Gyógyászati segédeszközök költsége

E körben nem annak volt ügydöntő jelentősége, hogy az alperes által kiemelt egyes eszközöket – tornaszőnyeg, babykomp, álló hinta és tricikli – sok esetben az egészséges gyermekek is használják. Ezek költsége azért tartozik a károk körébe, mert beszerzésük nem a felperes belátásán, döntésén alapult, hanem orvosszakértői véleménnyel igazoltan az egészségkárosodott gyermek rehabilitációjához szükséges eszközként indokolt volt a megvásárlásuk. Beszerzési árukat – számla hiányában – a hasonló termékeket forgalmazó vállalkozások interneten elérhető árlistája alapján helyesen – és kifejezetten mértéktartó összegben – állapította meg az elsőfokú bíróság.

[48] Az ápolás-gondozás, gyermeknevelés többletköltsége

Alaptalan az alperesnek az a fellebbezési hivatkozása, mely szerint e járadékigény jogalapja és az alperesi mulasztással való okozati összefüggése is hiányzik. Kétségtelen, hogy egy kiskorú gyermek ellátása a szülőtől gondozást, felügyeletet igényel, azonban ez a felperes gyermeke esetében az orvosszakértői véleménnyel igazoltan egészséges kortársaihoz képest jelentős többlettevékenységgel és időráfordítással történik. A gyermek autizmusával összefüggő többletidő ráfordítást az elsőfokú bíróság maga is figyelmen kívül hagyta (elsőfokú ítélet [29] bekezdés), így az ennek elmulasztását sérelmező alperesi fellebbezés nem alapos. A rehabilitáció, a gyógytorna szükségességét ugyancsak az orvosszakértői vélemény támasztja alá, költségeinek megállapítására pedig az elsőfokú bíróság helyes megközelítése szerint nem csak a számla, hanem a szolgáltatást nyújtó gyógytornász nyilatkozata, igazolása is alkalmas.

[49] A gyógyszerek, gyógyhatású készítmények költsége

Az alperes vitatásával szemben a felperes a keresetében megjelölt gyógyszerek (Enterol Neo szuszpenzió, Octenisept bőrfertőtlenítő, Neomagnol tabletta, Contractubex gél) és étrendkiegészítő (BioGaia baby csepp) használatának tényét a gyógyszerári számlákkal, míg a használat indokoltságát az egészségügyi dokumentációval és a kirendelt igazságügyi orvosszakértő szakvéleményével bizonyította. A tejpép költsége kapcsán az volt az elsőfokú bíróság következtetése, hogy annak az alperesi mulasztással összefüggésben megállapítható része, és egy egészséges gyermek reggelijének költsége között nincs számottevő tevő különbség (elsőfokú ítélet [34] bekezdés), ezért a kártérítés összegének megállapításánál figyelmen kívül hagyta.

[50] Pelenka költsége

A felperes a személyes meghallgatása során megfelelő indokát adta a naponta elhasznált pelenkamennyiségnek, amelyet alátámasztott tanúl tanúvallomása és az igazságügyi orvosszakértői véleménynek az a megállapítása, amely szerint a gyermek vizeletürítése mesterséges vizeletvezető nyíláson keresztül biztosított, azon át pedig vizelete a hasfal alsó részére ürül. Pelenka használatára várhatóan élethosszig szüksége lesz, legfeljebb a napi pelenka mennyisége csökkenhet, ez azonban egy olyan bizonytalan jövőbeni esemény, amely az elsőfokú bíróság helyes következtetése szerint a járadék véghatáridő nélküli megállapítását nem befolyásolta.

[51] Üzemanyag költség

Az üzemanyag költség kapcsán az elsőfokú bíróság kizárólag a gyermek betegsége okán indokolt utazásokat vette számításba, az előterjesztett igényből a kilométerenkénti 21 forint levonását pedig az alperes is helyesnek találta.

[52] Szállásköltség

A gyermek debreceni és pécsi kórházi kezeléseinek ténye, időtartama a másodfokú eljárásban már nem volt vitatott, mint ahogy az sem, hogy ezek során a felperes gyermeke mellett tartózkodott. A felperes lakóhelye és a gyógykezelések helye közötti távolságból következően szükséges költségként merült fel a szállás díja, amely a debreceni tartózkodásnál számlával igazoltan 70.000 forint volt. A pécsi egyéb2 Vendégház által kiállított számlák kétségtelenül nem fedték le a kórházi kezeléseket, és így az érvényesített időszak valamennyi napját, az egy-egy éjszakára eső költség is eltérő volt, ebből azonban a költség felmerülésének hiánya, és a megtérítésére irányuló kereset alaptalansága nem következett, a Pp. 279.§ (3) bekezdése szerinti bírói mérlegeléssel a kár összege meghatározható volt. Az elsőfokú bíróság – abból kiindulva, hogy a felperes az egy éjszakára eső eltérő költségre nem tudott magyarázatot adni – úgy ítélte meg, hogy a rendelkezésre álló számlák közül a legalacsonyabb összeget tartalmazó bizonylat alapján, 15.000 forint figyelembevételével állapítható meg az indokolt kiadás, amely így 48 éjszakára 675.000 forintba adódik.

[53] A másodfokú bíróság ezzel szemben annak tulajdonított jelentőséget, hogy a szállás díját, az esetleges kedvezményeket jellemzően a szálláshelyek határozzák meg, kizárólag a tulajdonos (üzemeltető) kompetenciája az árstratégia meghatározása, így nem értékelhető a felperes terhére, hogy az eltérő árakra nem tudott megfelelő magyarázattal szolgálni. A felperes fellebbezési kérelmének megfelelően ezért a legalacsonyabb, illetve a legmagasabb árat figyelmen kívül hagyva az éjszakánkénti 16.500 forint és 21.500 forint igazolt költség átlagát, 19.000 forintot figyelembevéve 48 éjszakára 912.000 forint szállásköltséget állapított meg a másodfokú bíróság, amelyhez hozzá kell számítani a debreceni tartózkodás 70.000 forintos költségét. Az összesen 982.000 forintos költségből azonban a kereseti kérelem korlátait is szem előtt tartva [Pp. 342.§ (1) bekezdés, 373. § (1) bekezdés] – 978.200 forintot ítelt meg, annak az elsőfokú ítélet szerint késedelmi kamataival együtt.

[54] Jövedelempótló járadék

Az alperes a jövedelemkiesés bizonyítottságának hiányára hivatkozva alaptalanul kérte a jövedelempótló járadékkövetelés teljes elutasítását is. A felperes a gyermek születése előtt jövedelemszerző tevékenységet folytatott, vállalkozást működtetett, és a perben nem merült fel adat arra nézve, hogy a gyermek egészségkárosodásának hiányában a születésére figyelemmel folyósított társadalombiztosítási ellátások megszűnését követően, a gyermek hároméves kora után ezt a tevékenységét ne kívánta volna folytatni.

[55] Alaptalanul kifogásolta a károsodást megelőző egy évben elért havi átlagjövedelem meghatározását is azzal az indokkal, hogy a kisadózó felperesi vállalkozó 2018. évi bevételének 60%-a jövedelemként nem vehető figyelembe, mert a vállalkozói jövedelem havonta változó, bizonytalan összegű, amit a tényleges havi gazdasági események és

vállalkozói döntések befolyásolnak. A jogalkotó ugyanis éppen erre figyelemmel rendelkezett úgy a régi KATA törvény 10.§ (3) bekezdésében, hogy más jogszabályok alkalmazásában, különösen az Art. szerinti jövedelemigazolás kiállításának szempontjából a kisadózó jövedelmének a kisadózó vállalkozás utolsó, a megszerzett bevételről tett nyilatkozatában feltüntetett bevételének 60%-a minősül. Ez a törvényi fikció küszöböli ki az alperes által hivatkozott bizonytalanságot, és teszi lehetővé más jogszabályok, így a Ptk. 6:528.§ (3) bekezdése alkalmazása során is a vállalkozó elért havi jövedelmének meghatározását.

- [56] A jövedelempótló járadék számítása során, az annak felemelésére irányuló felperesi fellebbezés elbíráláskor a másodfokú bíróság felülbírálati jogköre a fellebbezés Pp. 370.§ (1) bekezdése szerinti korlátaira figyelemmel nem terjedt ki annak felülbírlatára, hogy az elsőfokú bíróság – ítéletének [42] bekezdéséből kitűnően – a 2018. évi felperesi jövedelem 60%-ának egy naptári hónapra eső hányadát nettó (tehát sem a kisadózó vállalkozások tételes adójával, sem személyi jövedelemadó kötelezettséggel, sem társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettséggel nem terhelt) havi jövedelemként vette számításba; a károsodást követően elért jövedelem körében figyelembe vette az emelt összegű családi pótlék teljes összegét és a felperes volt házastársa által fizetett gyermektartásdíjat is, illetve a járadék összegét a felperes által az adó alapjához hozzászámítandó kártérítés után fizetendő személyi jövedelemadó figyelmen kívül hagyásával határozta meg.
- [57] Az elsőfokú bíróság alkalmazta a baleseti járadék alapjául szolgáló átlagkereset meghatározásáról és a járadék számítási módjáról szóló 1/2006 (V. 22.) PK véleményt (a továbbiakban: PK vélemény), arra ugyanakkor nem volt figyelemmel, hogy az az általános szabályok szerint adózó bérjellegű jövedelem alapján számítandó átlagkereset meghatározásáról és az annak megfelelő járadék számítási módjáról rendelkezik, míg a felperes a károsodást megelőzően vállalkozást működtetett, és úgy szerzett jövedelmet, hogy a személyi jövedelemadó és a társadalombiztosítási járulékok megfizetése alól a vállalkozások tételes adójának jogszerű megválasztásával mentesült, mindössze a KATA megfizetése terhelte.
- [58] A felperes helyesen hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a gyermekgondozást segítő ellátásból (GYES), és az annak összegével csökkentett gyermekek otthongondozási díjából (GYOD) a nyugdíjjárulék 10%-os mértékét elmulasztotta levonni. A PK vélemény I. pontja szerint a jövedelempótló-járadék alapjául szolgáló átlagkereset meghatározásánál a keresetet (jövedelmet) a társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegben kell figyelembe venni, és miután a károsultnak járó jövedelempótló kártérítést sem terheli társadalombiztosítási járulék fizetési kötelezettség, a GYES és a GYOD összegét is a károsult felperesnek ténylegesen folyósított, a 10% nyugdíjjárulék levonásával meghatározott összegben kell számításba venni.
- [59] Az a fellebbezési kifogás is megalapozott, hogy az elsőfokú bíróság a felperes által a károsodás után megszerzett egyes ellátások, bevételek összegét a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (Szja. törvény) szerinti adómérték hozzászámításával tévesen bruttóította fel a PK véleményben meghatározott számítási módra hivatkozva. Ez a számítás a jelen perben azért nem követhető, mert a személyi jövedelemadó mértékével történő felbruttósítás indoka a káronszerzés tilalmának maradéktalan érvényre juttatása arra figyelemmel, hogy az általánosan adózó bérjellegű jövedelmek esetén a számítás bázisául szolgáló elmaradt jövedelem is a személyi jövedelemadó összegével együtt kerül meghatározásra. A perbeli esetben azonban az elsőfokú bíróság közterhet nem tartalmazó nettó összegként vette figyelembe az elmaradt jövedelem havi 298.100 forintos összegét, ilyen módozatú kárszámítás mellett pedig nem állnak fenn azok az indokok, amelyek a PK vélemény szerint a törvény alapján levonásra kerülő ellátások – így a felperes által kapott szociális ellátásnak minősülő emelt összegű családi pótlék és a szintén levont

gyermektartásdíj – bruttósított (a kalkulált személyi jövedelemadót tartalmazó) összegben történő figyelembe vételét indokolhatnák. A teljes kártérítés és a kárszerzés tilalmának együttes érvényesülését ilyen helyzetben az a számítás biztosítja, amely a gyermektartásdíj és az emelt összegű családi pótlék ténylegesen folyósított nettó összegét vonja le az elmaradt jövedelem fentiek szerint meghatározott összegéből.

- [60] A felperes fellebbezésében alkalmazni kért számítás tehát alapjaiban helyes, mégis azzal a korrekcióval, hogy a megszerzett jövedelemként számítandó GYES nettó 25.650 forint összege, mint a gyermek hároméves korának betöltését követően már a károsodással összefüggésben juttatott ellátás az elsőfokú bíróság által is helyesen alkalmazott számítási metódus szerint nem hagyható figyelmen kívül {az elsőfokú bíróság ítéletének [43] bekezdésében ugyan utalt az Szt. 4.§ (1) bekezdése szerinti levonás szükségességére, de a jövedelemvesztés számítása során nem ezt az összeget, hanem – helyesen – a GYOD teljes összegét helyezte levonásba}.
- [61] Erre figyelemmel az elmaradt jövedelem számítása az alábbiak szerint alakul:
- [62] 2021. évben az egy hónapra eső elvesztett vállalkozói jövedelem 298.100 forint, a kapott ellátás (106.935 forint nettó GYOD + 25.650 nettó GYES + 25.900 forint emelt összegű családi pótlék + 75.000 forint gyermektartásdíj =) 233.485 forint, a különbözet 64.615 forint, ebből a kereset szerinti 13 napra eső elmaradt jövedelem 28.000 forint,
- [63] 2022 évben az egy hónapra eső elvesztett vállalkozói jövedelem 298.100 forint, a kapott ellátás (154.350 forint nettó GYOD + 25.650 nettó GYES + 25.900 forint emelt összegű családi pótlék + 75.000 forint gyermektartásdíj =) 280.900 forint, a különbözet 17.200 forint, ebből a kereset szerinti 12 hónapra eső elmaradt jövedelem 206.400 forint,
- [64] 2023 évben az egy hónapra eső elvesztett vállalkozói jövedelem 298.100 forint, a kapott ellátás (183.150 forint nettó GYOD + 25.650 nettó GYES + 25.900 forint emelt összegű családi pótlék + 75.000 forint gyermektartásdíj =) 309.700 forint, a különbözet pozitív előjelű, elmaradt jövedelem nem állapítható meg.
- [65] A kereset szerinti 2021. december 19. napjától 2023. december 31. napjáig terjedő időre az elmaradt jövedelem összesen: 234.400 forint.
- [66] Az alperes által fizetendő 11.359.912 forint kártérítés így (188.200 forint szállásköltség + 220.949 forint jövedelempótló kártérítés =) 409.149 forinttal 11.796.061 forint összegre emelkedik.
- [67] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében – a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, a felperesnek járó kártérítés összegét 11.796.061 forintra felemelte azzal, hogy ebből 2022. július 1. napjától kezdődően 494.800 forint után, 2021. február 1. napjától kezdődően 978.200 forint után köteles megfizetni az elsőfokú ítéletben meghatározott késedelmi kamatot, míg egyéb fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [68] A másodfokú bíróság döntése folytán a pernyertesség-pervesztesség aránya az elsőfokú eljárásban érdemben nem módosult, ezért az elsőfokú perköltségre vonatkozó rendelkezést a másodfokú bíróság nem érintette.
- [69] A fellebbezési perérték a felperesi fellebbezés tekintetében 899.328 forint, a felek pernyertességének-pervesztességének aránya (a felperes 409.149 forint, az alperes 490.179 forint erejéig pernyertes) és a javukra meghatározható perköltségek összege közötti különbség nem jelentős, ezért a Pp. 83.§ (2) bekezdése alapján ebben a körben egyik fél sem köteles perköltség megtérítésére.
- [70] Az alperes fellebbezésének tárgyi értéke az alperes által megjelölt 39.165.512 forinttal szemben az elsőfokú ítélet szerinti marasztalás vitássá tett összegével egyezik meg, amely

47.390.512 forint (25.000.000 forint sérelemdíj + 11.359.912 forint kártérítés + további 8.225.000 forint kártérítés + a havi 233.800 forint havi járadék egyévi összege, 2.805.600 forint). Az alperesi fellebbezés vonatkozásában pernyertes felperes a Pp. 83.§ (1) bekezdése és a másodfokú eljárásban már alkalmazandó, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024 (XII. 9.) IM rendelet 3.§-a alapján 1.621.715 + Áfa, összesen 2.059.600 forint másodfokú perköltségre tarthat igényt.

[71] A felperes személyes költségmentes, az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5.§ (1) bekezdésének c) pontja alapján személyes illetékmentes, ezért a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illeték a Pp. 102.§ (6) bekezdése szerint az állam terhén marad.

[72] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376.§ (1) bekezdése alapján – az a)-c) pontokban írt feltételek hiányában – tárgyaláson kívül bírálta el.

Pécs, 2026. április 30.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró